

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 .
Pe o lună . 2 .

Nrul de Duminică

Pe un an . 4 Cor.
Pentru România și :
America . . 10 Cor.

Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA :
Miksa utca 2—3.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Manuscripte nu se ina-
poiază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Anul XIII.

NUMĂR POPORAL

Nr. 11

Să luăm aminte!

»Edificarea statului național maghiar« este formula oficioasă de maghiarizare. Zidarii acestei politice de maghiarizare sunt guvernele. Chestiunea este chestiune nu de partid ci de maghiarism. Toate guvernele fără deosebire de partid, la rândul lor execută un plan bine stabilit de maghiarizare. »Mână liberă în cele interne« este autorizarea pentru executarea aceluiași plan. Toate nădejdiile noastre în mâna ocrotitoare a Coroanei ori într'un nou guvern, sunt deci iluzorii. Lupta de apărare națională avem să o purtăm noi înșine din puterile noastre. Cuiu cu cuiu se scoate, plan de maghiarizare cu plan de rezistență națională se poate răsturna.

Avem noi acel plan de rezistență națională? Ni-se pare că numai o rezistență vagă avem, dar fără plan. — Aceasta va fi pricina dezechilibrărilor din lupta noastră de apărare. — Capii bisericilor caută să-și acopere capetele lor, iar capii politici răzând descoperiți în bătaia focului aprins de genții provocatori ai guvernului.

Să ne dăm seama de punctele strategice de guvernelor. Cel dintâi este distrugerea școalei confesionale.

El s'a făcut sub formă civilizatorică. Statul s'a girat de protectorul învățătorimeii, a croit din pungile noastre lefuri pentru învățătorime. Avem în rezervă biserica și cu pu-

teri supraomenești am împlinit și aceasta sarcină în credința naivă că am salvat școala românească. — Dar n'am salvat-o, căci în școala lui Apponyi n'avem alt drept, decât *dreptul* de misera plebs contribuens, suntem iobagii cari o susținem ca să fie în mod absolut guvernul stăpân asupra ei. El decretează planul de învățământ și el și depune pe învățător când și cum îi place. Și aceasta e ironia sorții că noi susținem școalele lui Apponyi cele maghiarizatoare.

Și învățătorii, cei cu telegramele de felicitare la Apponyi și cu proșapul părelor contra konzistoarelor? Vai lor!

Rând pe rând sunt luați în disciplină. Celor cari ar vrea să se refugieze la stat li-s'a tăiat calea prin ordinațiunea mai nouă apponyiană care nu acceptază învățătorii confesionali la școalele de stat, numai dacă vor face un nou examen de stat. Bageama s'au sporit eschimoșii lor și nu mai e nevoie de ai noștri. Acum le mai rămâne ca kongresul încă să abandoneze școalele confesionale și le va fi tăiată calea și gata prăpastia în care a ajuns învățătorimea prin marea tragere pe sfoară cu căpătuiala după salare. S'a distrus o fortăreață a vieții naționale. În veci pomenirea ei!

Acum vine la rând a doua fortăreață. Verbungașii guvernului bat toba congruei și sârmanii de preoți încep, ca odinioară învățătorii, cu slava congruei mântuitoare. Agenții guvernului devin populari și înfig

pumnalul în inimile oamenilor curați la inimă. Vuetul cumplit din Caransebeș umple văzduhul peste întreagă metropolă cu pestilența arginților lui Juda, porecliți astăzi de congruă.

Deschideți însă acel proiect și veți vedea: o sliaită goală așternută sub sabia lui Damocle. Iți ia tot ce ai avut, bir, ștolă, și îți promite că-ți va da coji de ros dacă te vei lăpăda de Hristos și de toți îngerii lui și vei fi slugă notarășului și plăieșului. Mai rău decât sub jobăgie, pentru că atunci ai hrănit câinii domnilor de pământ, iar acum vei hrăni câinii notarilor comunali sub veștile biciului plăieșului.

Dar în curând nu vei avea nici blidul cu biciul, pentru că ai să o pășești ca învățător. Pe când va deveni congrua în aplicație va fi gata biserica ortodoxă maghiară de stat. Pentru aceea biserica va avea guvernul și preoții săi de stat și tu vei rămânea ici fără popor colo fără congruă — așa a rămas soțul tău de odinioară, învățătorul!

În zilele trecute cetirăm, că pe un învățător îl dau afară din post pentru că în ziar a făcut și niște notițe în românește. Proiectul lui Apponyi face obligătoare limba maghiară în biserică întocmai ca în școală. De vei greși cu vre-o slovă românească în matriculă și-s'a dus congrua cu patrafir cu tot pentru că patrafirul va fi legat de congruă.

După teoria mai nouă a guvernului, konzistoarele și toate corporațiunile bisericesti

FOIȚA ZIARULUI «TRIBUNA».

Iubirea de mamă.

— Narațiune. —

»Lumina o pun pe fereastră, lăncule, până ce vei veni acasă».

»Nu e de lipsă, mamă — răspuse tânărul într'un ton puțin tremurător, — așa cred, nu va fi de lipsă. Cunosc drumul și în întunec și poate fi și târziu, până vei veni acasă».

»Nu, fiule, drumul e rău, poți cădea. O bucată mică de lumină de său, nu e lumea. Ți-o voi lăsa aprinsă.»

Mama locuia într'o mică căsuță pe țărmurul mării din Antwerpen, pe așa stradă, unde abia erau câteva clădiri slabe. Ea a fost văduva unui marinar sărac, trăind în școala tare a lipselor, având a crește astfel 5 băiați. A spălat și călcat la lucrătorii mai săraci dela fabricile din Antwerpen și la marinari, astea a fost venitul, pe cari buna mamă cu mare sârguință le îndeplinea. Un coș mare de albituri i-au fost nainte, când băiatul cel mai în vârstă era să plece de acasă.

lăncu era un băiat frumos de 18 ani.

Cea mai mare plăcere o avea să fie marinar, măcar-că mamă-sa tocmai dela aceea s'a născut al abate, căci și ea fiind văduva unui marinar, cunoștea bine sărăcia acelei vieți.

Și-a foarte iubit băiatul, când l'a văzut ieșind pe ușă, înalt, ochii îi schinteiau de bucurie.

»Totuși va fi om din asta, — gândi — și dacă oșele mele nu vor birui lucrul, voi avea razem sigur la zilele bătrânețelor mele».

A pus apoi lumina pe fereastră, a cărei lumire a iluminat până la țărmurile mării.

Vremea a trecut, mama și-a gătat lucrul și obosată de munca zilei și cufundată în linul somn ședea în scaunul ei cu spate; când apoi băiatul ei lăncu multă vreme n'a venit, s'a culcat în patul ei. Lumina a ars, și a răsărit și soarele, dar lăncu tot n'a venit acasă.

Ba dimpotrivă tocmai aceasta noapte și-a ales, ca să scape de sub grija mamei. Viața deacasă nici cum nu i-a plăcut lui, cu atât mai puțin sfaturile bune ale mamei și desele ei dojeni.

Și-a fost pus de gând, că sau se va înavuți, sau baremi va deveni marinar isteț.

A știut, că în portul din vecinătate o corabie tocmai pe mâine e gata de plecare, pe asta a voit să între ca marinar. A și plecat cu ea.

A dus o viață nedumerită și fără gând.

Asta i-a corespuns și mai bine naturei. Adeseori, când viscolul și-a ajuns culmea și dincolo de valurile ridicate spre cer a văzut farul ochiului de foc roșu: și-a adus aminte de lumina, pe care mamă-sa a pus-o pe fereastră pe seama lui și înlăuntrul inimei i-se părea că aude glasul mamei sale; sau așa i-se părea lui, ca și cum în vreme liniștită în șoptirea valurilor ar auzi aceia mică cântare națională, cu care mamă-sa avea datină a adormi pe frații lui cei mai mici.

Dar nici aceste tonuri dulci nu l'au putut îndupleca să-și lase cariera și să se reîntoarcă acasă. Anii au trecut și cu ei dimpreună și vorba dojenitoare spre reîntoarcere acasă.

În vremile acelea înfrânarea nu a fost vârtutea cea mai tare a marinarilor, ci cu atât mai vârtos

se pricepeau la beutura vinului aprins, începând dela căpitan până la cel din urmă marinar.

Și lăncu tocmai așa a beut ca și ceilalți. S'a făcut om robust și tare, fața a devenit brunetă și părul bălai deschis i-s'a schimbat, precum și vocea aprofundată și tare. N'a fost de fire prietenos, dar era un matelot foarte isteț.

Cu vreme a ajuns locotenent, cel dintâi locotenent pe corabia »Victoria«, care numai se juca cu sfâșierea valurilor puternice ale mării nordice, plutind cu pași gigantiți, dar siguri, dela Antwerpen, Rotterdam și Amsterdam spre New-York. Bani ușor îi acopereau lipsele. Marea i-a fost a doua patrie, și dacă undeva în fugă ajungea la uscat, ducea o așa vieță desfrănată, care omora din el toată aducerea aminte față de mamă și frați.

Avea și prieteni, el baremi așa credea că acei tînări toți îi sunt prieteni, cari îngrab îl miroseau, că are bani în buzunar, sau ba?! Ba, avea și alte însușiri slabe, cari îl despoiau cu totul, nu numai de bani, ci și de cinste.

În primejdie, sau dacă trebuia să meargă spre ajutor la alte corăbii, ei a fost cel mai curajos. Numai la aceia nu s'a mai gândit să se reîntoarcă acasă la mamă sa, pe care a lăsat-o cu lumina aprinsă, fără a-i grai ceva.

Au trecut cinci ani, au trecut zece și cincisprezece.

Corabia »Victoria«, după un drum lung și furtună mare a rătăcit, — venind din New-York — spre Amsterdam, cel puțin aceia a putut deduce marinarul din îndreptarul farului ochiului de foc roșu.

sunt numai consilierii episcopului, chestie internă a bisericii, în afară guvernul recunoaște numai pe episcop de reprezentant pentru toate agendele bisericesti. Așa aduce pe episcop în conflict cu legea organică a bisericii, sancționate de Majestatea Sa. Mână liberă dară se estinde și asupra drepturilor garantate de lege. La această lovitură de constituție însă se cere om nou ales cu »gebundene Marschrute« de episcop. Pe acest om nou îl cere acum guvernul dela Caransebeșeni prin rostul agenților săi din Caransebeș. Atunci opera distrugerii autonomiei bisericii este terminată, clădirea statului major desăvârșită.

Nu de buzunarul preoților și că cine să poarte mitra episcopescă este acum vorba, ci de prevenirea robiei ce i-se pregătește. Alungați dintre voi căprarii guvernului și organizați lupta de apărare în soboară precum este scris ca să nu ne afle evenimentele nepregătiți precum ne-a aflat în chestia școalelor.

Școala a mai avut rezervă biserica, dar biserica nu mai are altă rezervă, cu ea s'a terminat lupta de apărare în redute și rămânem descoperiți în bătaia focului.

Convenția comercială austro-română. Ziarul semioficial anunță că negocierile pentru încheierea convenției comerciale cu România au ajuns într'un stadiu atât de înaintat încât e de dorit să fie ascultați iarăși referenții asupra punctamentelor controversate. Câte doi referenți din sânul ministerelor de comerț și de agricultură, din ambele state, vor pleca mâine, Vineri, la București.

Ajurnarea camerei; — 1500 milioane credit de războiu. În urma știrilor de războiu ieri pe culoarele camerei a domnit o vie agitație. S'a zvonit că îndată după izbucnirea războiului camera va fi ajurnată. Primul ministru a refuzat orice lămuriri celor cari îl asaltau împinși de curiozitate, declarând, că nu poate ține prelecții de

politică externă deputaților. Se crede că după izbucnirea războiului camera nu va ține ședințe decât pentru a vota guvernului un credit de 1500 milioane.

Consiliu de miniștrii în preajma războiului. După cum am anunțat ieri, primul ministru Wekerle a plecat aseară la Viena ca să ia parte la consiliul de miniștrii comun ce se va întruni azi și va rămâne în permanență până la clarificarea situației externe. Acest consiliu e deci cel din urmă înainte de izbucnirea războiului. Miniștrii se vor prezenta în cursul zilei în audiență la Majestatea Sa.

Toate popoarele monarhiei așteaptă cu neastâmpăr reverimentul hotărîtor în situația externă. Criza a atins punctul de culminațiune; nesiguranța apasă greu asupra spiritului public din monarhie. După toate semnele însă nesiguranța va trebui să dispară până Sâmbătă.

Biruința dreptății.

(§) Strânsura de nemernici cari se întovărășiseră pentru a pune stăpânire pe greu încercata eparhie a Caransebeșului, a fost înfrântă. Din alegerile sinodale învingători au ieșit cei cu dor de propășire a bisericii, naționaliștii cu bun gând, iar hămesiții, cari s'au strâns la Caransebeș ca pasările răpitoare la pradă, au rămas de rușinea lumii.

Cinste și laudă se cuvine bănașenilor, cari respingând cu bărbăție și înfricările ticăloase și ademenirile nerușinate, au scăpat biserica națională de cea mai cumplită primejdie: ca în sânul ei dătători de ton să ajungă vânzătorii de neam și fariseii de pânura celor pe cari Cristos i-a izgonit din biserică.

Corabia aruncată de ici-colo de valurile mării, lovită de stânci, glorioasă s'a luptat spre țință, toți s'au bucurat la vederea farului, iscă și lancu, care cu o sudalmă întăria că asta e o lumină delicioasă.

Noaptea asta însă a fost fatală pentru corabia »Victoria«, căci din țigara unui marinar beat de rum a căzut o schinteie, tocmai între mărfurile transportate, și numaidecât s'au ridicat din corabie în întunecimea nopții limbi de foc.

Din toate părțile se auzea: Foc! Foc!

Ce a urmat după asta e un lucru cu nepuțință de a-l descrie. Cine a trecut peste o astfel de nenorocire mare, în veci nu o va putea uita. Dela început s'a putut vedea că nu e mântuire.

Căpitanul cu o așa bravură s'a luptat, ca și care numai la corăbieri și soldați putem afla.

Din bețiv a devenit erou, care soarta și-o leagă de ale corabiei, și până când pe întreg personajul, cu pacheturi cu tot, dorește, să-i vadă mântuiți, la sine nici că se gândește.

Ici e un călător tânăr, căruia de gât îi sta alipită mireasa, într'alt loc e mama, strângându-și cătră piept copilașul, ingenunchiată stând se ruga lui Dumnezeu; lângă ea un mic orfan, care voia să călătorească la tata lui cel bătrân, de frică și groază sta încrămențit.

Și marinarii asemenea căpitanului lor au devenit toți eroi, între ei excelând puternicul marinar lancu, care cu trup cu suflet se năzuia să întindă ajutor celor nefericiți.

Cine numai și-a mântuit în noaptea aceea viața, în veci nu-l va uita pe lancu cel puternic.

Toate luntrile le-au lăsat în jos, ca să ajungă la țărmuri, sau să se refugieze între valuri. Toate au plecat în noaptea întunecoasă, pe cari groznic le-a iluminat focul ce se ridică de pe corabia »Victoria«. Numai căpitanul și lancu au rămas pe corabie.

»Căpitane! toate sunt pierdute«, zise lancu.

Așa e frate, răspunsă acela. Să ne întindem unui altuia mâna, cari și până acum am făcut multe drumuri grozave, dar asta va fi cel din urmă.

»Dar poate fi, totuși, scăpare, căpitane; probează!«

»Nu, frate, eu cu corabia mă duc sub fundul mării; n'am nici nevastă nici copii; corabia asta mi-a fost femeia, cu ea voiesc să mor; dar tu fă încercare.

Astea au fost cele din urmă cuvinte pe corabie, căci în momentul asta s'a auzit o detunătură puternică, focul a aprins buțile cele cu spirit. Peste câteva minute toată corabia n'a fost altă, decât ruinele unei amestecături groznice. Lancu a apucat o bucată de lemn, luptându-se mai de jumătate mort cu valurile mării. Îndată ce s'a mai trezit, s'a aflat pe năsipul umed de pe țărmuri și văzu farul.

Provedința, pe neașteptate, i-a mântuit viața. De jumătate leșinat și sdrobit, încă multă vreme a fost culcat pe locul de repaus umed; apoi s'a sculat, și a plecat, dar — o ce minune! — ochii esperți au văzut stânci cunoscute, luminate fiind de razele lunii ce se ridică.

Marea l'a aruncat pe pământul natal și sus pe țărmure un bărbat — poate păzitorul de noapte — cânta cântarea marinarilor din Belgia:

Incurajați mai ales de izbânda lor dela Oravița, trădătorii din Caransebeș în ajunul alegerilor sinodale ajunseseră de-o nemai-pomenită îndrăzneală: se aruncaseră ca o haită flămândă asupra diecesei văduvite și își puseră în gând să aleagă în sinod toate lăpădăturile ce s'au strâns acolo din Banat și Ardeal. Țiganii obraznici adăpostiți sub aripele lui Burdia, nici mai mult nici mai puțin, cică ei vor să aleagă episcop, cel ales deja nefiind bun, pentru că nici pentru prețul întăririi din partea stăpânirii, n'a vrut să-și plece capul dinaintea fostului casap, azi ajuns »ilustritate« pentru faptele sale potrivnice neamului românesc... Frământat s'au deci ca niște desnădăjduiți și umplut-au cu tipărituri pline de bălăcăreli toate satele bănașene și scuipat-au foc și nerușinare asupra celor ce nu se adăpostesc sub acelaș cort cu ei și laudat s'au peste măsură unii pe alții, încât cu adevărat înfățișau un târg țigănesc...

N'a rămas român de treabă pe care să nu-l fi ocărât pentru că îndrăznește să aibă alte păreri și altă voință decât ceea ce poruncește stăpânirea ungurească, al cărei slugi nemernice ei s'au făcut cu trup și suflet. Și strigau ca oamenii să aleagă deputați la sinod dintre cei ce și-au vândut sufletul românesc și să se lapede de luptătorii încercați, de naționaliștii cari stau în calea burdizmului și vor să stârpească buruiana asta otrăvitoare cel puțin din sânul bisericii...

Nu s'au sfetit însă bine cărțile burdiste. Nu era Bănatul așa de putred, încât rușinea dela Oravița să se petreacă pretutindeni, ci din alegerile întâmplătoare Dumineca trecută, biruitoare a ieșit tot oastea care a veghiat și până-acum asupra sorții eparhiei Caransebeșului, iar cei înjugați la carul stăpânirii vrăjmașe au fost respinși, în cât n'au reușit să fie ei mai mulți, ca ast-

»In fereastră, frate, lumină pun pe seama ta. Lumină pun pe seama ta«.

Îndată l-a năpădit plânsul pe lancu și șiroaie de lacrimi îi curgea pe față, căci inima-i înmoiață de durere și gând, de următoarele cuvinte ale mamei sale i-au adus aminte:

»lancule, lumina o pun pe fereastră pe seama ta«.

Aproape optsprezece ani au trecut de atunci și mamă-sa cel puțin trebuie să fie de 60 ani, dacă n'a murit. Dar așa a crezut, că tot trebuie să deie de cineva, să poată șii ceva; a plecat dar în întunecimea nopții ca să caute vatra părințească, unde s'a născut, și a petrecut anii prunciei. Conduc de ingerul păzitor, spre strada aceea a plecat, unde le a fost căsuța cea slabă, și unde și-a petrecut anii prunciei.

»Strada nici nu o mai cunoștea; două șire de case nouă o au luat în jur.

Dar ce e asta? căci la capătul străzii din depărtare a observat lumină. D'apoi, că aceia vine din fereastra locuinței lor de odinioară. Vis e asta, sau lucru aievea?

Cu pași repezi a mers tot mai aproape. Și nu s'a înșelat, căci se vedea lumină din acea fereastră. Picioarele i-se clătinau, inima îi bătea tare, când s'a apropiat.

Tremurător a așteptat, ușa s'a deschis și o femeie bătrână cu păr cărunt i-a pășit înainte: mamă-sa pe care de mult nu o văzuse.

»Cine ești?« întrebă mamă-sa.

»Un marinar sârman, care a suferit naufragiu« răspunse lancu într'un ton de tot slab.

Boalele secrete!

scurgerea, arderea, atât la bărbați cât și la femei, după cum o dovedesc scrisorile de recunoștință se vindecă foarte repede prin medicamentul »Gonotol«. Acest medicament se bea. Prețul unei sticle 6 cor. comanda de 3 sticle cu 12 cor. se expediază franco. Se capătă pe lângă cea mai mare discrețiune dela Farmacia Salvator în Roma nr. 1 (Slavonia). — — —

fel să imbie pe tîpsie unguirilor biserica românească.

Ce vuiet de bucurie n'ar răsuna în foile ungurești dacă, din nefericire, ar fi învins cearta burdistă, ce îngâmfat ar fi alergat Burdea la Budapesta, să înștiințeze stăpânilor de acolo că a ingenunchiat, umilit și batjocorit neamul de care s'a lăpădat... Mulțămă deșteptării și simțului românesc al fraților din Banat, am scăpat de nenorocirea aceasta și avem nădejdea că aceasta a fost întâia și cea din urmă svârcolire a șerpilor încălziiți la sân... De aci încolo vor intra în întunerecul din care n'ar fi trebuit să iasă, iar peste viața diecezei caransebeșene va luci soarele dreptății și al virtuților naționale. Amin!

Intîmpinare.

Părintele Pavel Iancu, ne trimite, privitor la cele scrise despre ds'a următoarele :

Mult onorată Redacțiune! În Nr. 51 al prețuitului nostru organ »Tribuna« este atinsă și neînsemnata mea persoană sub titlul »Anarhia din Caraș« și »Alegerea din Ciacova«. Vă rog binevoii a da loc în prețuitul nostru organ următoarelor :

În corespondențele amintite se zice: »preotul din Obad, Pavel Iancu care pînă acum trecea asemenea de bun naționalist, dar care prin faptul că ajunge ales prin oamenii lui Ionescu, se pune cel puțin într-o lumină dubie«. Va să zică sunt degradat din rîndul naționaliștilor pentru cutezanța că am primit candidația oferită de frații mei preoți, cari nu mă cunosc de 5 ori 6 ani, ci mă cunosc de 40 de ani, și pentru că prin candidația mea a căzut prota Pinciu bun naționalist.

Dacă aceste le-ar scria un neorientat în a-le stat. org., calea-valca, dar le scriu oameni știutori ca cei ce mai an se văierau, că unicul notar român în cercul Ciacovei a trebuit să se ducă. Dela acești domni sunt îndreptățit a presupune că cunosc dispozițiunile referitoare la alegerile pentru deputații sinodali. Ași dori se-mi citeze acel § din stat. org. unde s'ar zice: că preoțimea tractului are a alege pe protopop de deputat. Cum a reprezentat P. O. Domn protopop Pinciu cercul nostru, și ce a făcut pentru preoțime, — o știu și o cunoaștem din protocoalele sinoadelor eparhiale.

Vă mărturisesc sincer, că nu cunosc pe Domnii Burdea, dnii Ionescu și protosințelul Dr. Olariu, — ba da îi cunosc din o carte a dlui Dr. Barbu ce poartă numele »Novi homines Caransebesiensis«. Numai din aceasta carte mi-am putut face o iconă că numai lucruri salutare și românești nu sunt. Că alegerea mea ar fi fost precedată de un conventicul al preoțimei din cerc, ținut la Timișoara sub președința lui Petru Ionescu din Budapesta, n'am nici o cunoștință, deși trebuia să am dacă s'a lucrat pentru mine acolo.

»Vină înlăuntru și te încălzește«, — zise bătrîna. »Groaznică e noaptea, desigur lumina te-a condus aici. Aproape douăzeci de ani sunt, de când tot acolo arde. Dar nu te mira, căci pentru băiatul meu o fac, care m'a lăsat, și nu s'a mai reîntors. Adeseori a trebuit să sufăr lipsă, numai să am de lumină; fără asta nici nu m'aș simți bine acasă. Ceilalți toți au murit, numai eu am rămas, căci trebuie să-mi aștept pe băiatul meu, pe Iancu; dacă el va veni, și eu voi muri.

Iancu nu s'a mai putut răbda. Plîngînd s'a plecat la picioarele mamei sale și i-a sărutat haina.

Mamă-sa s'a uitat spre el, fără a putea grăi ceva, dar mereu și-a venit în fire, și capul băiatului ei l'a pus între mâinile ei uscate.

»Vezi, Iancule, am știut, că tu încă te vei întoarce acasă!« — zise și lacrîmile ei au curs laolaltă cu ale băiatului ei.

Mai bun băiat de aci încolo nici nu și-a mai putut omul închipui, ca și cum a fost Iancu.

El a ajuns căpitan la o corabie mare, s'a căsătorit, și așa de norocos a fost, că încă multă vreme a făcut plăcere mamei sale prin purtarea sa bună.

Învățătura e însă aceea, că iubirea de mamă toate le pestrece și le întrece cu viața.

Alexandru Vașiadi,
paroh.

Mai departe declar, că asupra mea nimenea n'a făcut nici o presiune și ori-cum voi fi socotit, nu mă voi lăsa purtat de nime. Am îmbătrînit în cinste și omenie, și în timp de 40 ani mi-am împlinit cu scumpătate datorințele mele ca preot și român, și totdeauna am dovedit aceasta nu prin vorbe, ci prin fapte și nime nu m'a învinovățit cu nimic.

Mă tem că cu alegerea deputaților mireni va crește tabăra africanilor, pentru că nu voiesc cei îndreptății a alege pe cei ce se impun, ci țin a alege pe deputații de pîn'aci, cari au fost aleși la recomandarea P. On. domn protopresbiter Pinciu. Preoțimea a săvîrșit păcat că a schimbat persoana candidatului, — iară mireni vor păcătui pentru că nu schimbă persoanele, urmarea, vor fi declarați de africanii lui Burdea.

Toți cerem și dorim ca să se dea Ungariei votul universal secret, dar ce folos ar fi el, dacă alegerile secrete s'ar face așa, cum s'a făcut cea condusă de protopopul nostru, care nu s'a sfiit a pași peste dispozițiunile statului org. și a ordinațiunei consistoriului. Protocolul va dovedi aceste.

Obad, în 9 Martie st. v. 1909. Pavel Iancu, preot gr. or. rom.

Lămuriri.

Primim următoarele știri spre publicare: În legătură cu o notiță din »Tribuna« nr. de Luni, reproducă din »Drapelul«, vă comunic că Dr. I. Olariu a candidat și în contra protopopului Mihaiu Popoviciu din Orșova, unde Burdea a petrecut două zile. Votarea a fost secretă și protopopul a învins cu un singur vot.

Înainte alegerilor de deputați preoțești, preoții din graniță au primit ajutor (extra-congrua) de stat.

Din România.

O lucrare a dlui Dr. Creangă. D. Dr. G. D. Creangă, secretarul general al ministerului comerțului și industriei, a scos de sub tipar un »Studiu critic asupra impozitelor și politicii noastre financiare«.

Noua lucrare a distinsului publicist economic și financiar prezintă un eminent interes teoretic și practic, atât prin adîncă și complectă analiză critică la care supune așezarea noastră impozitară și financiară, cât și prin indiciile ce le dă pentru reforma dărilor noastre.

Reforma aceasta constă în introducerea unui impozit general de venit model prusian, și autorul arată că România nu s'a aflat încă în o situație mai potrivită pentru o refacere a impozitelor decât în acest moment, grație continuielor escedente budgetare din ultimii opt ani, precum și grație faptului că la cârmă se află un guvern, tare viguros, capabil de o mare acțiune reformatoare.

Le »Temps și România. Marele ziar parizian »Le Temps«, în ultimul său număr vorbește de demisiunea d-lui general Averescu și de reconstituirea cabinetului, în urma căreia d. T. Stelian a luat interimatul ministerului de război.

În acelaș număr se mai spune apoi, că în curînd vor sosi în România 12 mitralieze comandate de guvern în Germania pentru trupele de cavalerie, și că proiectul depus pentru acordarea drepturilor cetățenești locuitorilor din Dobrogea va fi după toate probabilitățile aprobate cu unanimitate de corpurile legiuitoare.

Conferința d-lui N. Andrițoiu. D. N. Andrițoiu, a vorbit aseară în amfiteatrul institutului »Pompilian« despre Edgar Poe.

Născut la 14 Ianuarie 1809. Poe a fost unul dintre cei mai mari cugetători și scriitori ai timpului său. Fiul unui englez, căsătorit cu o actriță americană, el a rămas orfan la vârsta de un an. Luat de către o familie bogată, Poe s'a făcut ofițer.

Firea lui l'a silit să părăsească armata.

A scris nuvele cu subiecte curioase și extraordinare.

Conferențiarul a povestit în rezumat nuvelele »Cărăbușul de aur« »Portretul oval«, »Corbul« și »Eureca«.

În nuvelele sale, intitulate »Nuvele extraordinare«, Edgar Poe a analizat toate stările patologice și pe teme senzaționale.

Toate scrierile lui Conon Doyle, a spus conferențiarul, sunt lucruri de toate zilele, transfor-

mate în dialoguri sau în romane senzaționale și care sunt imitate după nuvelele extraordinare ale lui Edgar Poe.

Poe a murit în vîrstă de 40 de ani, după unii de »delirium tremens«, după alții de altă boală.

Serata »Ligei Culturale«. Aseară s'a dat în sala Liedertafel o serată intimă artistică dansantă a »Ligei Culturale«.

S'a reprezentat »Liniștea casei«, comedie într'un act, rolurile fiind interpretate de d-ra Ionașcu și d. Liciu. A urmat apoi câteva execuții muzicale și cântece populare.

D. A. Mihăilescu a spus câteva monoloage și programul artistic s'a încheiat cu comedia »Furtuna casnică«, jucată de d-na Zoe Bârsan și d. A. Petrescu.

A urmat apoi dansul care a durat pînă tîrziu.

Serata aceasta, a fost, lucru regretabil, nu tocmai populară cum se credea să fie o petrecere organizată de Liga Culturală.

Printre asistenți se aflau d-nii Delavrancea, I. Slavici, Carageale, d-nele Ionașcu, Giurgea, Voiculescu, Zoe Bârsan și foarte număroși artiști ai Teatrului Național.

M. S. Regele a binevoit a autoriza pe d. Sp. Haret ministrul instrucțiunii publice și cultelor de a purta însemnele ordinului »Coroana Italiei« în gradul de Mare-Cruce, ce i-s'a conferit de către M. Sa Regele Italiei, și ordinul »Legiunea de Onoare«, în gradul de Mare-Ofițer ce i-s'a conferit de d. președinte al Republicei Franceze.

Intrunirea profesorilor universitari. Luni la orele 9 și jum. profesorii Universității din București, s'au întrunit din nou la Universitate, pentru a li-se comunica rezultatul audienței, ce comisiunea compusă din d-nii S. Mehedinți, dr. Toma Ionescu, și David Emanuel a avut-o la M. Sa Regele, Duminecă 8 a. c. precum și rezultatul intervenirii pe lângă guvern, în chestia mării salariilor.

Comisiunea a comunicat adunării că a fost primită cu multă bunăvoință de către M. Sa Regele care a promis că-și va exprima dorința către guvern de a găsi o soluțiune pentru a satisface cererile profesorilor universitari.

În ceace privește demersurile pe lângă guvern s'a comunicat de către comitetul de inițiativă că d. I. Brătianu, președintele consiliului de miniștri, a găsit cererile profesorilor întemeiate, dar că pentru un moment e foarte greu a se mai putea face ceva fiind prea tîrziu întrucît budgetul ministerului instrucțiunii a fost deja întocmit, el aflîndu-se actualmente în studiul comisiunei budgetare; la Cameră, totuși va stărui a se face modificarea budgetului, — de va fi posibil — de către comisiunea budgetară.

În urma acestor comunicări, colegiul profesorilor a hotărît să se aștepte pînă la 21 Martie pînă ce comisiunea budgetară își va termina lucrările.

D-nii profesori universitari au mai rugat pe colegii d-lor care sunt în parlament, ca să stăruiască pentru realizarea dezideratelor exprimate.

De asemenea s'a comunicat adunării, că în urma promisiunii d-lui președinte al consiliului de miniștri, de a interveni pe lângă comisiunea budgetară, pentru a se putea da o satisfacere cererii profesorilor, d. Titu Maiorescu a renunțat la interpelarea ce hotărîse a adresa guvernului la Senat.

Adunarea a luat sfîrșit la orele 11 jum.

Alcoolul și viața sexuală!

Dr. Ladislau Auszterweil a ținut în 1/14 Martie o conferință în sala festivă dela primăria Aradului cu titlul de mai sus.

La început, apreciînd tema, a cărei desvoltare și-a propus în conferință, zice, că abia s'ar putea alege un alt subiect care ar fi mai puțin popular decât tocmai acesta, care e în contra alcoolului, fiindcă oamenii au părerea că vorbesc din experiență proprie, când aduc laude alcoolului și declară de bîrfeli tot ce e în contra acestui soț nededslipit al multora. Insuși doctorii nu erau în

curat cu efectele alcoolului, așa, că mulți prescriau diferite vinuri bolnavilor și au trebuit multe experiențe până când s'au convins despre efectele vătămătoare ale acestui venin și care nicidecum nu-i un medicament.

De altă parte nu se împacă oamenii cu lupta dusă în contra alcoolismului și din motivul că o mare parte din omenime e interesată materialicește. $\frac{1}{10}$ parte din omenime se ocupă cu punerea în valoare, producerea sau cu cultivarea produselor din cari se stoarce acest venin și ce ar face toți aceștia dacă deodată nu am mai avea nevoie de alcool.

Dar oare nu e același glas care cârta mai nainte în contra drumurilor de fier, care nimește un izvor de venit: căraușitul? Mai cu seamă în școli nu e iertat să se amintească tema aceasta, ca una care tratează despre viața sexuală. În timpul mai nou e adevărat că a început o desrobire a sufletului și în privința aceasta și sigur că aceasta nu va fi decât spre ajutorul omenirii. Cunoașterea mai amănunțită a vieții sexuale chiar prin faptul că stă în raport așa de strâns cu toate manifestatiunile vieții noastre, nu numai că nu distruge sentimentul de pudoare ci ni-l va întări și înălța. Fără ca să mai amintim folosul ce-l putem avea prin cunoașterea dușmanului în luptă cu boalele sexuale.

Cunoscând influențele alcoolului și ferindu-ne de el ne vom putea păzi și de mai multe păcate, de-al căror glas de sirenă ne lăsăm astăzi ispițiți. Se vor împuțina numărul criminalilor, cari au comis faptele lor sub impresia sugestivă a alcoolului și se va împuțina numărul seducerilor de tot felul. Iar corpul se va libera din ghiara celui mai periculos vițiu.

De regulă auzim că alcoolul este vătămător numai când se consumă în cantități mai mari, dar noi vom zice, în urma experimentelor ce s'au făcut, că alcoolul strică și în măsura mai mică. Gustând zilnic și numai câte o dușcă, corpul nostru nu-l poate consuma tot într'o zi și așa va rămâne o cantitate, neasimilată, poate e mică cantitatea aceasta, dar în decursul zilelor și anilor se acumulează și așa de ce ne-ar scăpa cantitatea ne aduce timpul. Aduce câteva exemple spre ilustrarea acestora așa d. e. profesorul Fodor, care a pățit mult de arterioscleroză, o urmare a »beuturii cumpătate«. Știm că arteriile prin elasticitatea lor ajută foarte mult inimii și așa încetând acest ajutor, inima nu a mai putut săvârși singură munca ce i-se cerea. Tot așa Desideriu Szilágyi, un om politic ungar, care încă a căzut pradă înveninării prin alcool în vârsta de 61 de ani. Efectele alcoolului luat »cu măsură« sunt pe lângă sclerotizarea arteriilor și diferite boale de splină și răunchi, droupica, (boala de apă) și reumatismul încă îl întâlnim foarte des la acei cari consumă alcoolul »cu măsură.«

Sistemul nervos se distruge aproape cu totul și aceasta influență e cunoscută din cele mai vechi timpuri. Incepând cu beția care omoară viața sufletească pe un timp mai scurt, și sfârșind cu paralizia care mai totdeauna provoacă moarte.

Sub influința alcoolului mersul omului e tot mai nesigur și ține ani de zile până când odată dă faliment.

Se pare că alcoolul ne înviează la oboseală, dar aceasta e numai o părere căci el obosește și mai mult. Nici nu e bine să ne paralizăm ostenețele, căci ele sunt pentru noi, un fel de venite de siguranță. Din alternarea muncii și a ostenețelor izvoresc plăcerile vieții. S'a făcut experimente din cari a rezultat că tocmai acei soldați s'au ostenit mai curând cari au beut alcool. Insuși geograful Nansen atribuie reușitele expedițiunii lui în parte faptului că nu a beut nicicând beuturi spirituoase.

În alcool nu poate fi înecat nici urâtul, pe care nu-l poate alunga decât munca și oboseala timpului.

Alcoolul ne rupe firul gândirii logice așa că suntem mai plecați de a săvârși orice fel de crime.

Un om paralizat se simte tot tare și tot așa alcoolistul se simte mai viguros de cum este și câte abuzuri nu comite în beție în privința vieții lui sexuale. — Alcoolul ucide în om orice dragoste pentru familia sa, în copii iubirea pentru

părinți, în părinți iubirea pentru copii. În inima alcoolistului se încuibă egoismul cel mai brutal.

Diferite boale sexuale se lipsesc mai curând de trupurile bolnăvite de alcool, dar chiar și celelalte boale molipsitoare găsesc teren predispus în corpul alcoolistului. Abstenenții chiar și în caz de boală se vindecă mai ușor.

Copiii alcoolistului se pot cunoaște foarte ușor, sunt palizi și debili. Femeile alcooliste au o vină îndoită, căci păcatele le ispășesc cu mult mai greu urmașii. — Cele mai multe seduceri sunt în timpul când se consumă mai mult alcool și tot în timpul acesta se concep mai mulți copii ilegitiimi.

Știm cât de mult trebuie să sufere câte un astfel de om. Alcoolul este inaintemergătorul prostituției.

La urmă conferențiarul se întreabă cum s'ar putea lecu acest rău? — Răspunde, că numai prin abstenența totală, care nu e o utopie cum cred unii. E mai greu să bei cu măsură decât să nu bei de loc. În America sunt state întregi unde locuitorii sunt abstenenți. Așa d. e. în Statele-Unite sunt 10 milioane de abstenenți cari pun condiție deputatului lor că să fie abstinent. Tot așa și în unele state din Europa consumul băuturilor spirituoase a scăzut; și dacă voim să ne abținem nici pentru noi nu e cu neputință!

In pragul războiului.

Situația este considerată ca foarte gravă și se crede că nota monarhiei, care se va înmâna zilele acestea guvernului sârbesc, nu va avea succesul dorit. Conform informațiilor primite din Belgrad, guvernul sârbesc va refuza și după noul demers al contelui Forgách lămuririle neîndoioase asupra scopului ce urmărește. Sârbii înțeleg, că renunțând acum la cele mai frumoase vișuri ale lor, în viitor nu vor mai avea chip și putință de a le realiza, deoarece pe urma reactivării sistemului parlamentar în Turcia, a închiegării regatului bulgar și a anexiunii, situația în Balcani se va consolida prea mult, decât să mai fie posibile și în viitor controverse de teritoriu.

Monarhia dualistă însă, după cum lesne se înțelege, nu va mai îngădui nici o amânare sârbilor, ci le va cere un răspuns hotărât. Austro-Ungaria voiește să îndepărteze acum, odată pentru totdeauna, primejdia ce o amenință dinspre miazăzi, ea voiește să aibă pace la granițele ei, căci veșnica nesiguranta îi face multe și grele cheltuieli, întru cât trebuie să-și ție armata neîncetat pe picior de război.

Toate puterile din Europa ostenesc din rășputeri să mântuiască pacea, asupra rezultatului acțiunii lor însă colindă vești nelămurite, încât până azi nu se știe dacă vor putea ori nu să împiedice războiul.

Dupăcum vestesc telegramele de azi, Rusia, care până acum a întăritat mereu pe sârbi, văzând primejdia unei încăierări generale ce ar urma după iscarea unui războiu cu Serbia, și-a schimbat ținuta, hotărându-se și ea pentru pace. Numai cât puterile bănuiesc gândurile Rusiei și nu se încred în sinceritatea ei, căci poate Rusia nu vrea decât să li-se mai dea sârbilor răgaz pentru a se înarma până în dinți împotriva monarhiei noastre.

Demersul contelui Forgách va hotărî ori pacea ori războiul.

O nouă formulă?

Se vestește din Viena: Diplomații englezi, ne-reușind cu propunerea lor din zilele trecute, pre-

gătesc acum o nouă propunere, pe care o vor trimite încurând baronului de Aehrenthal. Austro-Ungaria deci mai poate aștepta cu ultimatul său. Situația nu s'a limpezit încă, nici nu s'a agravat.

Atitudinea Rusiei.

Conform unor informațiuni din Petersburg, venite dela loc competent, guvernul rus și-a schimbat atitudinea de până acum, hotărându-se pentru pace. Guvernul rus recunoaște anexiunea și aderă la propunerea Angliei. Vestea asta a făcut o impresie foarte bună pretutindeni.

Presă franceză împotriva dlui Aehrenthal.

Ziarul »Le Temps« din Paris atacă azi cu mare violență pe baronul Aehrenthal, pe care-l acuză că e autoritar și urmărește o vanitate.

Ziarul spune apoi că aroganța Austro-Ungariei e mai puternic motiv de războiu decât pretențiile teritoriale ale Serbiei. Cu chipul acesta problema orientală se va transforma într'una europeană.

Serbia voind să ajute școlile românești.

Corespondentul ziarului »Neue Fr. Pr.« a avut zilele acestea o convorbire mai lungă cu un om politic austriac în Belgrad, probabil un membru al ambasadei austro-ungare în Belgrad.

Diplomatul constată întâi că nici astăzi nu primim asigurări sincere de pace din partea guvernului sârbesc, ci numai fraze vagi pe cari faptele, pregătirile războiului le desmint. Apoi urmând înainte spune acestea:

Iartă-mă că nu-ți mai înșir tot pomelnicul de păcate sârbești. Îți amintesc numai intrigile din Budapesta pe timpul încurcăturilor din Ungaria, legăturile suspecte cu coaliția sârbo-croată, legături căror intimitate nu este încă de ajuns de cunoscută. Serbia a cochetat cu partea ortodoxă a locuitorimeii Bosniei și cu mohamedanii bosneaci. Banii sârbești au lucrat la turburările din Praga și Laibach. *Ba într'un timp Pașici s'a gândit foarte serios să ajute școlile românești din Ungaria cu bani sârbești pentru a face neajunsuri Ungariei și României în același timp.*

S'au făcut agitații în Muntenegru împotriva noastră și se știe cu ce rezultate.

S'a făcut încercarea de a abate și Italia de lângă noi și dacă împrejurările ar fi fost numai puțin mai favorabile, *mai ales în România*, unde agitația sârbească nu a prins în popor și se zădărnici prin atitudinea personală a regelui Carol, Serbia ar fi izbutit să făurească un cerc de fier în jurul monarhiei dela Cracovia până în Trient. Dacă el totuși nu s'a realizat, desigur vina nu-i a politicii sârbești care a lucrat cu râvnă virtuoașă și cu concepții mari.

Ce poate armata sârbească?

«N. Fr. Pr.» arată că reforma, pusă acum doi ani la cale de generalul Mașin, nu s'a putut aduce la îndeplinire, din lipsă de mijloace. În cele cinci luni din urmă s'a făcut foarte mult pentru armată, dar nu cât trebuia.

Chemarea întâia o fi în stare bună și bine deprinsă cu puștile cele nouă, căci a trecut pe la regimente și având în vedere însuflețirea patriotică vor fi putut face minuni. Dar e greu de crezut că au căpătat dibăcia trebuitoare la tras în țintă. Totuși în războiu deprinderea de a merge fără a obosei lesne și tragerea la țintă sunt lucrurile de căpetenie.

Artileria dela chemarea întâia însă nici cât pedestreimea nu poate fi pregătită, căci a lipsit cartușele și tragerile nu s'au putut face cum s'ar fi convenit. Nici călărimea nu e la înălțime. Despre crucea roșie, nici nu poate fi vorba.

Chemarea întâia are 100.000 de pușci cu repetiție, 6000 de călăreși și 252 de tunuri cu tragere repede.

Chemarea a doua nu a avut cadre ale sale în timp de pace. Dela sfârșitul lui Decembrie încoace însă s'au chemat subț steag și s'au pregătit ofițeri și sub-ofițeri, deci întrucâtva, s'a în-

BÉTAY și BENEDEK,
atelier artistic pentru obiecte bisericesti
BUDAPEST, IV. Váci-utca 59.

Mare magazin de tot felul de haina bisericesti, prapori, potire, fericea de altar, lustru, cruci și tot felul de obiecte pentru montarea bisericilor. — Catalog de prețuri și modele trimitem cu plăcere.

În atelierul nostru de sculptură se fac: iconostasuri complete, altare, tabernacule, amvonuri, icoane portative. — Pictare de iconostasuri și icoane sfinte, pictare de biserică. — Planauri, catalog de prețuri trimitem cu plăcere.

Pe omul nostru expert îl trimitem fără taxă la fața locului, pentru primirea lucrului.

nebat personalul instructor pentru rezerviști în chemarea a doua.

Pe ziua de 10 23 Martie ministrul a chemat la exerciții și chemarea a doua. Lipsind 40 la sută din cadre, organizarea va fi anevoioasă, măcar s-au chemat subț steaguri ofițeri aflați în retragere. Căi pentru artilerie, tren, cai de călărie, etc. lipsesc aproape cu desăvârșire.

Așa cum sunt, au 60,000 de puști, 2,600 de cai și 312 tunuri.

Chemarea a treia are 50.000 de puști, și 600 de cai și e un fel de landsturm. Nu va putea lua parte la lupte, ci numai la scărmanături și la organizarea comunicațiilor etc.

Landsturm (milițiile) au a se organiza numai când nevoia ar cere. În unele ținuturi dela graniță, au început a le organiza.

Pentru războiul ofensiv, la dreptul se va putea întrubuința numai cele 5 divizii de pedestrimă și o divizie de călărie.

Chemarea a doua și a treia vor avea rost numai pentru defensivă.

Intăriturile ce se fac de câteva săptămâni în partea dintre Mladenovaț-Craguevaț și Gornii-Mladenovaț, arată că armata sârbească are de gând să se retragă aci și să se apere.

Numerul 160.000 de soldați sunt gata de război cu Serbia. Toate celelalte, ca voluntari, miliții, etc., nu au nici un temei.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 25 Martie n. 1909.

Pentru frații din Italia.

Colecta unguerească pentru Messina încheiată.

Colecta lui Vaszary, Wekerle și Kossuth a fost încheiată dând un rezultat de vre-o 30.000 cor. Acolo sunt și banii românești trimiși de PP. SS. Arhierii ai celor două biserici ortodoxe și unite. Acum să vedem la întrebare se vor da acestor bani? Să dea de toate comitetul unguerească a hotărât să dea din ei 10.000 coroane presei unguerești, pentru că a publicat colectele. A decis apoi ca din restul banilor să facă un fond care se poartă numele: »Fondul națiunii maghiare« din care numai interesele să se potă folosi pentru victimele nenorociților, iar când aceste nu vor mai fi, capitalul să se restituie statului, care va dispune asupra lui.

Va să zică ceace am prevăzut noi când am advertizat obștea să nu dea banii președintelor, pentru cari o dorință manifestată de Wekerle și Kossuth este poruncă căreia n'au curajul să se opui, banii adunați cu tasul din bisericile românești au ajuns în »Fondul națiunii maghiare« din care se dau 10 mii celui mai mare dușman al neamului românesc: presei unguerești și nici restul nu merge pentru frații din Italia ci numai interesele, iar la urma urmelor se vor folosi pentru scopul tuturor scopurilor unguerești, maghiarizarea noastră. Câtă rușine! Câtă inconștiență! Și când ne gândim că deputații români s'au arătat în punctul acesta slabi!

Colecta noastră a atins cifra de 3500 cor. și nădăjduim, că cu numele încă nepublicate și cele ce ni-se vor mai trimite, vom înjgheba o sumuliță de care n'are să fie rușine cu atâta mai virtos că o dăm fraților noștri întregă, din toată inima și în condiții, cum au făcut-o și alte popoare. Dacă prelații noștri ar fi avut o demnitate națională puteam să adunăm o sumă mai respectabilă și așa însă avem mângăierea că ne înscriem și noi, poporul român din Ungaria, între popoarele, în sufletul cărora a răsunat ecou nenorocirea poporului frate, care odată ni-a luat apărarea în luptele noastre naționale.

Fixăm termenul de încheiere al colectei noastre pe 20 Aprilie st. n. până la care termin mai primim colecte pe seama fraților noștri din Italia.

— **Achitarea părintelui Cure și sosirea lui la Covăsint.** Am anunțat încă în numărul nostru de Marți, că Curtea de Apel din Oradea-mare, în urma unei strălucite apărări a deputatului Ștefan C. Pop, a achitat pe părintele Ioan Cure și consoții de osânda ce li-o croise tribunalul din Arad, pentru agitație săvârșită cu ocazia alegerii din Șiria.

Osândiții s'au întors Mercuri din Oradea-mare. Despre primirea lor acasă ni-se scrie:

Astăzi casa preotului nostru mult iubit Ioan Cure a fost un adevărat pelerinaj; din prilejul absolvării D-sale, și a celor 14 ortaci ai săi de subț urmărilor odiosului proces Gabányi intentat contra lor acum sunt 3 ani, când ni-a succedat în cercul Șiria a scoate la învingere pe valorosul nostru deputat dr. Ștefan C. Pop cu program național. A fost o adevărată zi de bucurie în sat și numai mărturiile mincinoase, pe cari le cunosc acum și judecătorii, sunt plouate și rușinate. Poporul întreg jubilează și este plin de recunoștință față de iubitul nostru deputat care ni-a apărat zile dearândul scăpându-ne de năcaz. D-zeu să-l trăiască la mulți ani spre bucuria familiei și a nației românești!

— **Ieșit din temniță.** Ieri la 12 ore din zi a fost slobozit din temnița Seghedinului vrednicul părinte al Birsenilor Ioan Popovici, care a petrecut acolo 14 zile pentru vina ce o purtăm toți câți ni-am născut români.

— **A. S. R. principele Ferdinand în primjdie.** Ziarele din România scriu următoarele: Se telegrafiază din gara Crasna că acceleratul de București, care trebuia să sosească în Iași la 8.30 dimineața nu și-a putut continua mersul, din cauza inundațiilor. O parte din pasageri a plecat cu trăsurile spre Vaslui, iar altă parte s'a întors spre Mărășești spre a și continua drumul prin Pașcani. Acceleratul de 9 p. m. de Iași, în care se afla și A. S. R. principele Ferdinand a trecut cu mari dificultăți prin Crasna pe linia inundată. Trenul era să sufere un incident din cauza liniei slăbite, și a fost evitat grație vigilenței dlui sub-inspector Greceanu, care dând o viteză bruscă mașinei, a putut să înlătore o deraiere sigură.

— **Corul tipografilor români din Arad** din venitul curat ce l-a avut dela concertul aranjat a treia zi de Crăciun, a dat 35 coroane la mâna dlui Vasile Goldiș, cu destinație să fie retribuite unui învățător care a dezvoltat activitate laudabilă în ce privește instruirea analfabeților. Laudabilă faptă.

— **Andrássy contra Justh.** »Magyar Hirlep« în numărul său de azi publică un articol (intitulat *Prezidentul*) în contra dlui Justh. Conte negru este cătrănit rău, pentru că primind deputațiunea dela Jászki-sér, a zis: »nu noi (adică domnii kossuthiști) suntem care trei ani ne-am tot frământat și tot n'am făcut reforma electorală... Așa, printre șire, Andrássy îl pofteste pe Justh să se coboare din scaunul prezidențial dacă vrea să facă afront guvernului.

— **»Valahi sălbatici«.** Subț acest titlu »Magyarország« scrie următoarele: Jandarmeria din Șamșud (com. Murăș-Turda) a făcut arătare la procuratura din Târgul-Murășului împotriva învățătorului pensionat Iacob Fogarasi, care cică ar fi îndepărtat emblema ungară și imnul unguerească de pe edificiul școlii. Dupăcum apare din fasiunile jandarmilor numitul învățător a agitat neconținut pe »valahi« împotriva unguerilor, fiind între el și preotul din Șamșud unele legături tănuite, căci în locuința preotului ar fi găsit jandarmii 50 de puști Manlicher sistem vechiu.

E primăvară, — se ivesc ciupercile bizare pe Bărăganul presei unguerești.

— **Cancelaria advocațională a regretatului Dr. A. Oprea,** — a fost luată în primire de dl deputat Dr. Aurel Vlad, care o va conduce mai departe.

Românii din Orăștie, să bucură foarte mult de redeschiderea cancelariei dlui Dr. Vlad la Orăștie, — care fusese un timp strămutată la Pesta.

— **Longevitate.** Un caz rar de longevitate în București s'a înregistrat ieri la oficiul stărei civile, prin încetarea din viață a d-nei Luxița Costopol. Defuncta împlinea în Dumineca Floriilor vârsta de 115 ani. Luxița Costopol este mătușa d-lui Dr. Silva, șeful serviciului medical din direcțiunea generală sanitară. Bătrâna se bucura de toate facultățile mintale până în ultimele ei momente.

— **Clubul tăcerii.** — Un grup de bărbați din Paris intenționează să înființeze un nou club, clubul tăcerii, care va interzice tuturor membrilor de a pronunța vre-o vorbă. Nu se știe dacă planul acesta se va putea realiza tocmai în Paris, ideea însă nu este nouă. Cătră sfârșitul secolului 17 exista și la Londra un club ai cărui aderenți juraseră să nu scoată nici un cuvânt, să nu cânte. Erau sceptici, cari declaraseră pe atunci război cuvântului, convins și că vorbele și oftăturile nu pot să schimbe întru nimic mersul lumii. În răsăritul îndepărtat, la chinezi există și azi încă astfel de asociațiuni, cari s'au declarat inimici ai cuvântului și cari cred că numai tăcerea este »de aur«.

— **Cura de apă a d-lui Dr. Opre din Arad** a avut un nou succes în zilele trecute. Știu și cititorii noștri, că în cura d-lui Opre a fost celebrul literat maghiar Rákosi Victor. După cinci săptămâni, d. Rákosi a plecat și a adresat d-lui Dr. Opre o scrisoare plină de calde mulțumiri și laude pentru chipul cum a fost tratat, spunând că deși a umblat prin atâtea sanatorii din țară și străinătate, de ani mulți nu s'a simțit așa bine ca în urma curei ce a făcut la d. Dr. Opre.

x **La boalele de stomac și la catar efectul apei amare Franz Jozef** este recunoscut de lumea întreagă. Academia medicală din Paris precum și medicii specialiști din vestul Europei în urma efectului ei sigur o recomandă cu afabilitate.

Ultime informațiuni.

Abdicarea prințului Gheorghe al Serbiei.

— Prin fir telegrafic. —

Belgrad, 25 Martie.

Prințul Gheorghe al Serbiei a renunțat la succesiunea tronului. Prințul își motivează renunțarea cu faptul că a fost invinuit că ar fi ucis pe servitorul său Colacovici și el nu dorește să se urce pe tron pătat cu vina asta.

Abdicarea prințului a fost provocat o agitație colosală în Belgrad. Pretutindenii lumea se adună și discută. Oratorii vorbesc pe răspântii. Lumea nu are să știe de abdicarea prințului care e foarte popular.

A învins partidul păcii la Belgrad.

Belgrad, 25 Martie. Știrea despre renunțarea prințului se confirmă. Cauza adevărată a abdicării sale e însă alta decât cea pe care o indică el. Nu uciderea lui Colacovici, ci revirementul pașnic din sânul ministerului a fost motivul adevărat. Partidul dlui Milovanovici a ajuns la putere căci dânsul a explicat ministrului de război, dlui Jivcovic că Rusia nu poate interveni în favoarea Serbiei deoarece Germania îi stă în cale, concentrând de pe acum 100.000 de ostași la granițele Rusiei.

Intervenția Angliei.

(Prin fir telegrafic.)

Viena, 25 Martie. Puterile sunt hotărâte să primească propunerea Angliei. În timp de trei zile vor fi la Belgrad tratative între puteri și guvernul sârbesc în jurul acestei propuneri și Austria nu va face până atunci nici un demers la Belgrad spre a înlezni tratativele.

Partea literară.

Ne chiamă pământul.

Acesta e titlul pentru mulți sugestiv, pe care d. Octavian Goga a crezut de cuviință să-l dea noii colecțiuni de poezii, pe care a publicat-o în editura institutului »Minerva«. Sunt cincizeci de poezii lirice adunate în o frumoasă carte de 150 pagini, pe care iubitorii de poezie o vor citi cu multă plăcere, căci cel ce a scris-o are totdeauna ce să spună.

Cei mai cu autoritate dintre criticii noștri au pus poeziile lui Octavian Goga în rând cu ale celor mai populari dintre poeții noștri. Ele sunt fără îndoială un pas înainte în mișcarea noastră literară, și nu pot să-mi închipuesc om cu oarecare cultură literară, care nu le-a citit. Sunt însă, firește, între cei ce le cunosc și oameni, care pretind a nu fi găsit în ele frumusețile care se așteptau. Mai ales în vederea acestora fac această dare de seamă asupra noului volum al dlui Octavian Goga.

S'a zis, înainte de toate, că Octavian Goga își ia inspirațiunile dintr'o lume de tot strămtă și reproducând micile bucurii și marile dureri ale unei mici părți din poporul român, ne dă poezii de un caracter cu totul local.

Aceasta o pot zice numai aceia care nu-și dau seamă despre deosebirea dintre formă și fond.

Imaginile au în poeziile lui Octavian Goga fără îndoială adeseori o notă locală, dar micile bucurii și mai ales marile dureri, pe care le reproduce, sunt omenești, aceleași, pe care le găsim totdeauna și pretutindeni, unde om se sbate muncit de om. Valoarea etică a poeziilor lui Octavian Goga consistă tocmai în aceea, că ne dau nota specială a românității în ceea ce privește reproducerea simțimentelor omenești.

Adevăratul poet se pierde pe sine însuși în toiu vieții și, uitându-se cu ochii pătrunzători împrejurul său, simte bucuriile și durerile altora și le reproduce în poeziile lui mărite pentru că să le simtă și cei preocupați de micile mizerii ale propriei lor vieți. — Asemenea poet adevărat a fost Eminescu pentru scurtul timp, în care a trăit, și este Goga pentru actuala fasă a vieții noastre naționale. De-aceia îl iubim noi cei ce ne dăm seamă despre rostul firesc al lucrării literare naționale și așteptăm cu nerăbdare alte și iar alte poezii ieșite din peana lui.

E atât de frumoasă »Venetia« lui Eminescu, și nu e nimeni, care citind-o, nu simte, cum toate vin și trec în lumea aceasta.

Acela-și simțământ îl reproduce însă și Goga când îi zice »cârciumei vechi« :

»Te-a schimbat porunca vremii
ca o prevestire-a porții.
Îți mai spânzură clondirul
atârnat de stâlpul morții.

In ograda, unde hora
își sălta năvalnic chiul.

Brotăcei cu gușa verde
își orăcăie pustiul.

A crescut cucuta deasă,
naltă până 'n brâu de mare

Peste vatra, unde odată
frigeau mieii în frigare.

Subt fereastra, unde un jidov
numără viclean din gură.

Tremurând de-o sete neagră
uricioasa barbă sură.

Intr'un chip uitat subt grindă
șede-un biet sfânt Nicolae

Cu'n obraz brăzdat de drumul
picăturilor de ploaie.

Mustrător ridică-un deget,
par'car vrea să zică stântul :

Doamne, câte lifte rabdă
pe spinarea lui pământul! —

Tot o durere omenească, aceea-și totdeauna și pretutindeni, reproduce poetul când zice

»Poveste 'ntunecat'a pâinii,
Nu-i strună să te știe plânge,

Căci de durerea ta străveche
In suflet cântecul se frânge.

Când de strigarea strunei mele
Ași vrea plânsoarea ta s'o ferec,

Se sfarmă coardele strivite
De-atâta jale și 'ntunec.

Acela-și simțământ ne cuprinde când sapa răzemată lângă sură îi zice muncitorului mort:

O viață 'ntreagă am fost tovarăși
In ploii și 'n arșiță de soare:

De truda palmei tale aspre
Eu m'am făcut strălucitoare.
Sclipirea mea spune rușinea
Și jalea, care mă purta:
M'ai frânt pe glia tuturora,
Dar n'am săpat moșia ta!

Graiul inimilor noastre răsună, în sfârșit, când la 1907 poetul zice:

Ascultă, Domne, glasul rugii mele:
Când trupui tău lângă altar se frânge.
Adu-le aminte celor ce 'ngenunche,
Că trupul tău e plămădit din sânge...
De gândul ăst cutremură le firea
Și 'n suflețele grele de păcate
Coboară, Doamne, pentru totdeauna
Fiorul sfânt al dragostei de frate!»

Nu judecă drept cei ce zic, că e strămtă lumea, din care-și ia Octavian Goga inspirațiunile. Ceeace ne spune el înțeleg nu numai românii, ci și oamenii toți, căci »povestea întunecat-a pâinii«, »fiorul sfânt al dragostii de frate« și »porunca vremii« nu sunt legate nici de un anumit loc, nici de un timp numai.

E frumoasă, puternică și cu deosebire curată limba lui Octavian Goga, e multă muzică bogată în versurile din »Ne chiamă pământul« și citind aceste poezii lirice suntem cuprinși adeseori de simțământul, că cel ce le-a scris are să ne deie odată opere de mare valoare în genul epic ori în cel dramatic.

Se tipăresc în fiecare zi și se pun în vânzare cărți, care strică gustul și otrăvesc sufletele celor ce le citesc, încât omului, care-și iubește semenii, îi sângeră inima când își dă seama despre abuzul ce se poate face de cele mai frumoase daruri firești și-i vine să strige »Nu citiți și nu lăsați pe copiii voștri să citească, ci aruncați cartea în foc!«

Mai vartos ne bucurăm dar când ni-se dau cărți ca »Ne chiamă pământul«, care înalță sufletele și le îndrumază spre bine, încât putem să zicem »Asta s'o citiți și să li-o dați copiilor voștri s'o citească!«

Ioan Slavici.

Economie.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 26 Martie 1909.

Grâu pe Aprilie 1909	25.62—25.64
Săcară pe Aprilie	18.30—18.32
Cucuruz pe Maiu	14.56—14.58
Ovăs pe Aprilie	17.10—17.20

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jum. :

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul

Grâu nou	
De Tisa — — — —	26 K. 55—26 K. 85 fil.
Din comitatul Albei —	26 > 15 26 > 50 >
De Pesta — — — —	26 > 20—26 > 55 >
Bănățenesc — — — —	26 > 50—26 > 80 >
De Bacica — — — —	26 > 30—26 > 70 >
Săcară — — — —	19 > 70—19 > 90 >
Orzul de nutreț, cvalit. I.	17 > —17 > 20 >
> > calitatea a II.	16 > 50—16 > 80 >
Ovăs > > I.	17 > 55—18 > — >
> > > II.	17 > 25—17 > 55 >
Cucuruz — — — —	14 > 05—14 > 25 >

BIBLIOGRAFII.

A apărut: No. 22 vol. 5 »Noua revistă română«. Director: C. Radulescu-Motru cu următorul sumar: Noutăți: Sumi Myakawa (Tokio) despre viața femeilor în Japonia. — Teatrul Național, »Văduva« de Renato Simoni. Politică: C. Radulescu-Motru. Avem un guvern socialist? A. D. Damianoff. Ligă veterinară și uniune vamală între România, Bulgaria și Serbia. Chestiuni sociale: Dr. I. Simionescu. Negreptăți sociale. D. Draghicescu. Opera și teoriile dlui Scipio Sighele. Critica literară: Il. Chendi. Delavrancea »Apus de soare«. Literatură: Lia Harsu. De ce?... V. M. Garsin. Un roman foarte scurt. Prețul unui număr 25 bani. Se poate procura dela »Librăria Tribunei«, Arad.

La librăria »Tribunei« se află de vânzare următoarele cărți:

»Din Bibl. Socec« :

Nr. 7. »Din istoria României«, ediție îndreptată de autor, de D. Onciul, prețul 95 bani.

Nr. 53. »Snoave« de P. Dulfu, prețul 30 bani.
Nr. 58—60. »Ziarul unui Pierde-Vară« de C. Coșbuc, prețul 80 bani.

Nr. 63. »Carmen Saeculare« poem istoric de D. Anghel și St. O. Iosif, prețul 30 bani.

»Fantazii« de D. Anghel, lei 1.50.

No. 37 »Dreptatea Mării«, nuvele traducere din grecește de V. Kostopol. Prețul 30 fil. plus 5 fil.

No. 45—46 »Noi și Vechi« schițe, nuvele de I. A. Basarabescu. Prețul 55 fil. plus 10 fil.

No. 51 »Eden Anto« povestiri, traducere din italianește de D. Tomescu. Prețul 30 fil. plus 5 fileri.

No 52 »Deschiderea cursului de Istorie Națională« de M. Kogălniceanu 30 fil. plus 5 fil.

»Apus de soare«, dramă în 4 acte de Delavrancea. Prețul 2 cor. plus 20 fil.

Nr. 36 Sicilia, reserlere de călătorie, Guy de Maupassant, trad. de Mândru 30 fil. plus 5 fileri.

Din biblioteca pentru toți următorii nri:

Nr. 403 M. Kogălniceanu: Acte, scrieri din tinerețe, discursuri. 30 fil. plus 5 fil.

Nr. 405. W. Korolenko, Nuvele siberiane. 30 fil. plus 5 fil.

Nr. 406. A. I. Odobescu, Mihnea-Vodă cel rău și doamna Chiajna 30 fil. plus 5 fil.

Nr. 407. Atacul morii și Inecul, trad., de H. C. Lecca 30 fil. plus 5 fil.

Nr. 412. Swatopluck cech, cântecele sclavului 30 fil. plus 5 fil.

Nr. 415—416. Mihail Kogălniceanu, Imbunătățirea soartei țăranilor 60 fil. plus 10 fil.

No. 41 Bibl. Rom. Socec. »Povestea copilariei«, amintiri de Ion Dragoslav. Prețul 30 fil. plus 5 fil.

Poșta Redacției.

C. St. în Broșteni. In ziarul nostru s'a scris despre purtarea mizerabilă a acestor nemernici, deci nu mai reproducem și din alte ziare. Să lăutări.

Poșta Administrației.

Vasile Crăciun, Cenadul-sârbesc. Am primit 1 cor. abonament până la 1 Aprilie 1909.

Ilie Cojocar, Roșia. Am primit 6 cor. abonament până la 1 Oct. 1909.

Ion Visarie, Bereni. Am primit 2 cor. abonament până la 1 Iulie 1909.

Redactor responsabil Constantin Savu.

Editor proprietar Gheorghe Nichin.

Tusea măgărescă

se vindecă repede prin întrebuițarea Emulsiunii SCOTT. Medicii, moașele și părinții o adevărată aceasta cu mii și mii de scrisori.

Emulsiunii Scott,

folosește, fiindcă substanțele din care e compusă sunt de prima calitate și procedura originală a lui SCOTT face să fie celebră, fiind și ca puterea nutritivă de prima clasă. Deja după prima doză se observă ameliorarea starea generală.

Prețul unui flacon veritabil 2 cor. 50 m.

De vânzare la toate farmaciile.

La cumpărarea Emulsiunii a se lua seamă la marca metodului SCOTT — care este pescar.

Un candidat de avocat

cu praxă

vă aplicare imediat într-o cancelarie advocațională. A se adresa la administrația ziarului.

KONTSEK GÉZA

mai născut Gaszner Károly
în DEBREȚIN (Debrecen)

Recomandă revânzătorilor
locuri fine în dulapuri de vânzare foarte frumoase ornate pe lângă rabatu mare. Catalog de prețuri trimis gratis.

Cea mai eficientă sursă de cumpărat!

BINDER LAJOS
clășornicar și giuvaergiu, în
- MEDGYES -
Marktplatz Numrul 8.
Depozit bogat de totfelul de clasornice de aur, și argint metal și nickel. Articole optice de aur și argint.
Ochelari și zvikeri de Rathenov. Articlii de argint de Kina.
Reparaturi solide și ieftine. ::

80.000 pruni bosneaci altoiți

pentru presădire, de specia cu fructe mai mari și deosebit de frumoase, de culoare neagră, care au fost premiate cu prima diplomă a guvernului țării din Sarajevo, la expoziția din Viena, Budapesta și la expoziția universală din Paris cu medalia de argint.

Se află spre vânzare la

Sava T. Kojdici, Brčka (Bosnia)

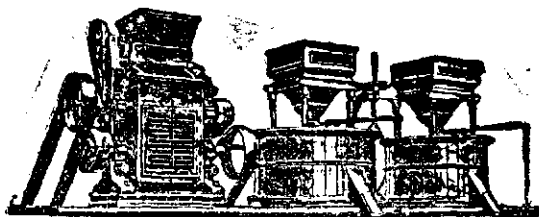
din pepiniera proprie.

Rabatin Testvérek

prima fabrică de motoare și mașini, turnătorie de fier din Bichișciaba.

Telefon 50. **Békéscsaba, Vasut-utca.**

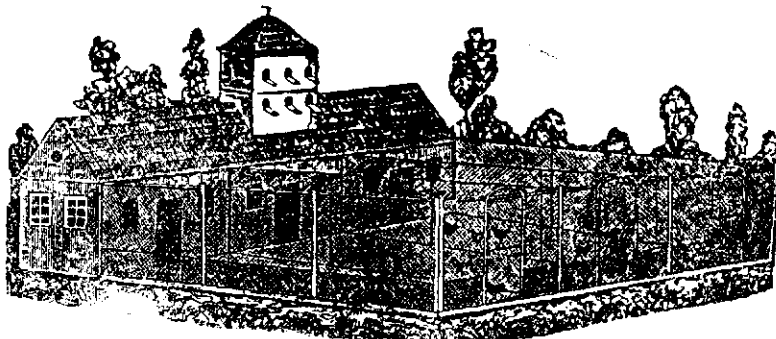
Recomandă fabricațiile proprii de motoare mănate cu benzină și cu ulelu brut, locomobile, motoare absorbitoare de gaz. Mașini motoare pentru drumuri mănate cu benzină, pentru arat și treierat, pe lângă condițiuni de plătere favorabile în rate. Primesc și efectuează grabnic orice soi de turnare de fier și de metal, transformări, aranjamente de mori, precum și scobirea scaunelor vechi de suluri.

Venirea la față locului a factorului tehnic gratis. Cancelarie tehnică. — Prețuri ieftine. Garanție deplină și serviciu prompt.

Neubauer János

fabricant de funii, țesături, de grilajuri, de site și saltele de sârmă.
DEBRECZEN.

Recomandă preparatele sale de sârmă ca : țesături de sârmă din aramă fer și ținc are în depozit pentru mori fabrici și scopuri agricole. Recomandă sîta de ventilat sistem Bachler. Pregătește țesături de mână și fabrică la îngrădit de grădini, curți de galțe, sîta de sârmă cu ramă de fer la lucrări de pământ, nisip, petriș ș. a. Apărătoare de scântei la locomotive, mori și coșuri de fabrici. Somiere elastice pentru pat pe staluri de fer și lemn. Cu un cuvânt tot felul de lucrări ce se țin de aceasta branșă.

CU PREȚURILE CELE MAI MODERATE.

In atențiunea parohiilor!

Szentgyörgyi Oszkár

picior de firme de embleme de biserici și auritor în
Narosvásárhely, str. Kossut Lajos 26.

Săvârșesc orice lucru în branșă aceasta în mod de gust frumos și tralnic pe lângă gar nție. Insemnez că pictarea bisericilor am studiat o în decurs de mai mulți ani în București și celelalte orașe mai mari ale României și așa e eschisă orice incorectitate în executare. — La dorință, desemnuri porto-franco.

Cu distincă stimă:

Szentgyörgyi Oszkár.

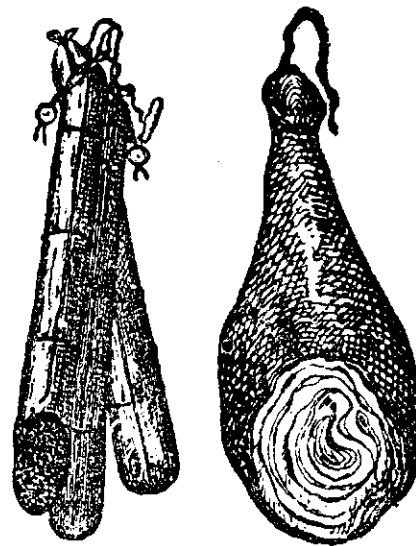
Ajută-ți și îți va ajuta și Dumnezeu!

Acest adevăr de sur se poate ajunge numai așa, dacă cel ce suferă folosește mijloace de vindecare, cari pe lângă estinătate întrece ori-ce aparat scump, atât în privința durabilității cât și a efectului.

„Galvani” se poate folosi cu succes sigur la: reumă, răceală, nervositate, la boală șirea spinării, de stomac, impotență, paralizie și altele.

Scrisoare de recunoștință: *Francise Veis, cărâșmar, Sibiu.* Aduc în bucurie la cunoștință că prin folosința aparatului „Galvani”, am simțit multă ameliorare în boala mea (trabesdorsalis) așa încât nu mai am nevoie nici de cârje. Aparatul deși îl folosesc de un an funcționează fără cusur.
Singular fabricant:

Ștefan Kmoskó, învățător reg. cat. **Sibiu**
(Nagyszeben) Terezianum No. 11.

Schimek János

cărnățării și fabrică de salamă
Sibiu — Nagyszeben
Rosenanger 6.

Recomandă specialitățile excelente de cărnățării, precum și de salamă cu prețurile cele mai ieftine de zi. La comande mari se dă rabat. — Expediare cu poșta și cu trenul. Serviciu prompt și conștiințios.

Cel dintău atelier de pietri monumentale aranjat cu putere electrică.

GERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSA măiestru de monumente și pietri de cimitir —
 Fabricație proprie din marmoră, granit, labrador etc.
 Din pietri de mormânt magazina se află în
Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.
 Cancelaria și magazinul central:
Kolozsvár, Dézsma-u. 21.
 Telefon 662.
 Filiale: Nagyvárad, Nagyszeben, Déva și Bánpatak.

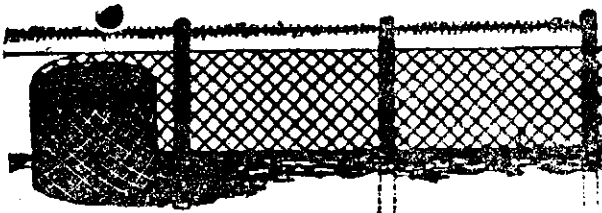
Fischer Testvérek

pregătitori de împletitură de sîrmă, țesătură, fir de oțel, coardă pentru paturi și de site

ARAD

Magazin: József főherceg-ut 8. — Atelier: Kossuth utca 45.
 Telefon pentru oraș și comitat 157.

Recomandă diferite garduri împletite de sîrmă, cari sunt acomodate pentru îngrășarea de grădini, parcuri, curți și păduri zoologice. Clasa cu cadre de fier pentru paturi, mormânt, pietri și cărăbani de piatră, pentru zidiri, mine și grădini etc. Gratii pentru porți și pentru ferestre. Împletituri valoroase și rotunde. Orice țesături de sîrmă, de fier, aramă, din fir obținut cu cositor și cu zinc, pe cari le avem în magazin pentru mori, fabrici și pentru scopuri economice. Împletituri pentru stucatură sistem Rabitz, fir spinos și ștergător de picioare. — Catalog de prețuri se trimite gratuit și francat.

Atențiune!

— Pentru economi. —

ECONOMILOR! Cetiți cu atențiune următoarele și veți vedea, că nu de lipsă să mergeți în America, spre căutarea dolarilor; în Germania spre căutarea marcelor; nici în Klondyke, spre căutarea aurului, căci aflați aici la voi acasă și anume în curțile voastre economice!

Știut este, că creșterea vitelor, cailor și a porcilor, aduce foarte mari venituri economilor. Știut este, că prețul acestora să taxeze după exteriorul lor (să plătește după cum e vita), dar puțin știu, că cum și ce trebuie făcut, ca vitele cornute, precum și porcii și caili, să fie grași, mari în oase și frumoși, căci cari știu, nu bucură spun și altora, că să nu aibă și alții așa vite frumoase.

Spre a ajunge aceste scopuri trebuie întrebuițat

„Pravul de vite Demeter“

ca pravul acesta să îngrășe porcii, caili și vitele cornute, cresc mai vite și devin mai osoși, capătă putere mare, capătă poftă de mănăcară, apoi ele dau lapte mai mult și mai bun ca de comun, — având vitele, porcii și caili totodată un preț cu mult mai mare, la care între acel împrejurări, nici când nu ar fi ajuns.

La porcei, vitei și mânzi, întrebuițând acest prav, să desvoltă foarte repede, să întărească în oase și contribuie la desvoltarea poștei de mănăcară.

Fieștecare econom bun trebuie să folosească acest prav la vitele, porcii și caili lui, căci prin folosința acestui prav, are foarte mare câștig la vânzare, fiind porcii, vitele și caili frumoși și grași.

Cultura de astăzi ne învață, că pentru ajungerea stării bune, nu e destul numai a munci, ci munca aceea trebuie pusă în legătură cu materialul, căci numai munca rațională ne poate aduce fericirea și îndestulirea materială după lucrul nostru.

Pe lângă o muncă rațională lucră mai puțin, — dar cu mai mult rezultat, — decât a munci de dimineața până seara, fără de nici un sistem.

Tot așa e și la creșterea vitelor, căci aici raționalul este a ști și a mai puțin ajunge ca pe un vitel sau mânz, ori porcel, în timp scurt și cu puțină hrană, să fie mai desvoltat și mai cu preț ca acela pe care trebuie mult timp a-l hrăni, și totuși nu e destul de desvoltat și gras.

Dacă tot în unul și același timp crești 2 porcei, vitei ori mânzi și pe unul îl crești cu nutreț regulat, iar pe celălalt, pe lângă nutrețul regulat dându-i și din „Hrana Demeter“. În scurt timp să va observă diferența între aceștia, deoarece acela care a căpătat din „Hrana Demeter“, va fi cu mult mai desvoltat, mai gras și mai frumos, decât acela care s'a crescut numai cu nutreț regulat. Așadar creșcând aceștia cu „Hrana Demeter“ devin valoroși (mai cu preț) în cel mai scurt timp.

Raționalul creșterii vitelor deci constă întru aceea, că porcii, vitele cornute, caili și oile, trebuie hrănite cu „Pravul Demeter“, căci amestecând acesta în hrana vitelor, cresc în scurt timp de minune.

Deci în procedura aceasta să află aurul, dolarii și coroanele! Așadar nici un econom bun să nu întârzie a cumpăra acest prav de mare folos! Cine nu-l cumpără este însuși dușmanul economiei sale.

Acest prav de mare folos să capătă în preț de 60 fileri o cutie. La comanda de 10 cutii se trimite francat. Revanzătorii capătă rabu corespunzător.

Prav pentru ouatul găinilor. Prin întrebuițarea acestuia găinile ouă mai mult ca de comun, chiar și în timp de iarnă — pe când altcum nu ne ouă, sau foarte puțin. Prețul 30 fileri.

Pentru moartea cotoanilor și a șoarecilor. Este prav sigur pentru stărpirea lor. Prețul 60 fileri.

Unsoare galbină pentru păduchi la vite. Știut este, că vitele și porcii suferă mult de mănăcarimea păduchilor prin care mănăcarime sunt reținuți în îngrășarea și desvoltarea lor, ba chiar slăbindu-i, astfel încât în loc de a li-se ridica prețul, chiar pierd din valoare! De aceea fiecare econom să întrebuițeze această unsoare, căreia îi e prețul 20—40 fil. și 1 cor. Cu unsoarea aceasta e de a unge vitele și porcii. Și la oameni să întrebuițeze cu efect sigur. Are favorul să nu murdărească cu alte unsoare pentru păduchi. — Toate acestea să pot căpăta numai dela

Apotecarul N. CORNEL DEMETER

Orăștie — Szászváros, (lângă bisericile ev. red.)

Bandage de hernie

Bandage abdominale, bandage de buric în toate calitățile după măsură. —

Irigatoare montate complet în diferite execuții dela 3 coroane în sus. —

Instrumente de gumă și beșică de pește — prezervative pentru domni duzina 2—12 cor. —

Pessari prezervative pentru dame (după prescriere medicală, dela 2 cor. în sus. —

Mare depozit de instrumente medicale, optice și bandage.

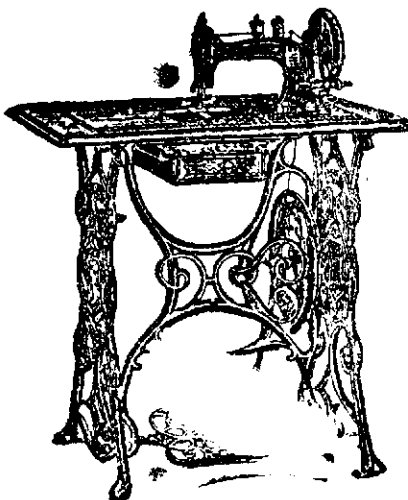
PAPP GYÖRGY

depozit de instrumente medicale în Ardeal

Cluj (Kolozsvár) Mátyás Király té: 5

Mașini de cusut

„Singer“ „Neumann“ „Blesolt“ și „Locke“ cu suneică lungă, „Wettina“ suneică groasă „Afrana“ „Thonix“ suneică rotită, cu garanție de 5 ani și cu prețuri moderate se expediază prin comerciantul de ferărie

Oberth Vilmos

comerciant de ferărie și magazin de mașini de economie.

MEDIAȘ (MEDGYES).

Mâna fiecăruia

poate fi frumoasă dacă o îngrijește

destul. Cel mai bun mijloc pentru îngrijirea mânilor este **Lichidul „Elza“ pentru mâni**

pentru că e pregătit din materiile cele mai bune pentru conservarea frumuseții mânilor.

Lichidul „Elza“ pentru mâni după o folosință de 3 ori face mâni e cat fe ate. Mân e roșii după 8 zile le înătește. E cu totul nestricăcioasă. Pe când glicerinul, crema de glicerin și altele, după o folosință mai îndelungată înegresc mânilor, lichidul „Elza“ pentru mâni face mânilor albe ca zăpada. Glicerinul, crema de glicerin și altele fiind leioase sunt nepăzite și grețase. Lichidul „Elza“ pentru mâni, îndată să a sorbe. Dacă folosiți zilnic lichidul „Elza“ mânilor vor fi totdeauna frumoase, pentru că le scutește de stricăciunea vântului.

Prețul 30 fileri.

Se poate căpăta la preparatorul **Kertész Ernő** — farmacia la — St. Anton de Padua.

Szabadka, Szegedi ut.

Magazin principal la Vojtek și Weisz droagerie în Arad.